

Кузьмичев М.Е. Пути рационализации модели управления персоналом предприятий малого бизнеса / «Инновационные исследования как локомотив развития современной науки: от теоретических парадигм к практике»: электронный сборник научных статей по материалам IX Международной научно-практической конференции. – М.: НИЦ МИСИ. – 2019. [Электронный ресурс] – Режим доступа. URL: <http://conference-nicmisi.ru/innovatsionnye-issledovaniya-kak-lokomotiv-razvitiya-sovremennoj->

nauki-ot-teoreticheskikh-paradigm-k-praktike.htm. (С.109-116)

10 Кушнарева И.В., Кушнарева И.А. Повышение эффективности труда с помощью вовлечения персонала / Концепции устойчивого развития науки в современных условиях: сб. статей по итогам Междунар. научн.-практ. конф. (14 декабря 2017 г., г. Казань): в 6 ч. / отв. ред. А. А. Сукиасян; Агентство международных исследований. – Стерлитамак: АМИ, 2017. – Ч. 2. – С. 11-12

PROBLEMY I SPOSOBY UDOSKONALENIA KONTROLI WYRABIONEJ PRODUKCJI PRZEDSIĘBIORSTW, INSTYTUCJI, ORGANIZACJI

Bulkot G.V.

kandydat nauk ekonomicznych

Fakultet obliku ta podatkovoho menedzhmentu,

Kijowski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny im. Wadyma Hetmana,

PROBLEMS AND WAYS OF IMPROVING OF CONTROL OF PRODUCTION RESERVES OF ENTERPRISES, INSTITUTIONS AND ORGANIZATIONS

Bulkot G.V.

PhD in Economics, docent

State Higher Educational Institution

«Kiev National Economic University named after Vadym Hetman», Kiev

Streszczenie

Uwzględniono główne problemy dotyczące zapasów produkcyjnych w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach. Badane są główne przyczyny niedoborów i kradzieży wartości towarowo-materiałowych. Przedstawiono główne sposoby udoskonalenia rezerwów przemysłowych.

Abstract

The main problems connected with production stocks of enterprises, institutions and organizations are considered. The main causes of shortages and robberies of commodity-material values are investigated. The main ways of improvement of production stocks are offered.

Słowa kluczowe: kontrola, kontroler, rezerwy wytwarzane, problemy kontroli, główne kierunki udoskonalenia kontroli.

Keywords: control, controller, production stocks, control problems, main ways of control improvement.

Jednym z rodzajów rezerwów przedsiębiorstwa są zapasy, będące najważniejszą częścią aktywów przedsiębiorstwa. Zajmują one istotne miejsce w strukturze własności oraz dominującą pozycję w strukturze wydatków przedsiębiorstw związaną z różnymi dziedzinami działalności. Zapasy przemysłowe stanowią integralną część grupy zasobów materialnych, które zawierają zasoby ekonomiczne (produkcyjne).

Każda firma stara się stosować politykę efektywnego zarządzania zapasami na tyle dokładnie, na ile jest to możliwe, ponieważ zapasy są niezbędne dla utrzymania procesu produkcyjnego. Będąc główną częścią aktywów firmy, zapasy odgrywają istotną rolę w kształtowaniu struktury kosztów przedsiębiorstw, a ich koszt znacząco wpływa na poziom opłacalności produkcji. Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej i są w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż albo występują w postaci podstawowych lub pomocniczych materiałów do konsumpcji w procesie produkowania lub w świadczeniu usług.

Dużą uwagę przywiązuje się do problemu kontroli zapasów, ponieważ zarówno rozwój przedsiębiorstwa, jak i gospodarki kraju jako całości zależy od jej organizacji. Niezbędnym warunkiem utrzymania procesu wytwarzania produktów w przedsiębiorstwie jest dostępność wystarczającej ilości zapasów produkcyjnych.

Aby właściwie zorganizować kontrolę zapasów w przedsiębiorstwie konieczne jest przede wszystkim określenie głównych zadań kontrolowania zapasów: monitorowanie realizacji planu logistycznego; wyświetlanie wydatków na zakup i transport zapasów (materiałów), wyniki dostawy; wykrywanie odchyleń od planowanego kosztu zakupionych materiałów; kontrola przepływu oraz reszty materiałów w magazynach, obecność i przepływ materiałów w procesie robienia zapasów; monitorowanie stanu zapasów, przestrzeganie ich norm, kontrola ich magazynowania; kontrola nad limitem uwalniania materiałów do potrzeb produkcyjnych, kosztów i odpisu ich wartości w kosztach produkcji; kontrola nad przestrzeganiem norm; prawidłowa dystrybucja materiałów według przedmiotu obliczeń; identyfikacja

niepotrzebnych materiałów do zrealizowania. Praktyka pokazuje, że proces kontrolowania wykorzystania zapasów jest nadal pracochłonnym obszarem. Dlatego nie jest zaskakujące, że wiele przedsiębiorstw ma pewne defekty, a w niektórych przypadkach brak kontroli rachunków, co prowadzi do dużych strat zapasów. Analizując ogólną działalność niektórych przedsiębiorstw dotyczącą kontroli zapasów możemy zauważyć następujące negatywne aspekty: złożoność ustalania sprawiedliwej (rynkowej i nierynkowej) wartości zapasów, polegającej na użyciu przez przedsiębiorstwa wymiany barterowej, a co więcej, wymiany na aktywa nierównoważne; niski poziom efektywności zarządzania informacją dotyczącą zapasów przemysłowych przedsiębiorstw; niewystarczający poziom kontroli i regulacji procesów gromadzenia zapasów; ograniczona kontrola nad wykorzystaniem zapasów. Tak więc głównymi problemami związanymi z zapasami produkcyjnymi w przedsiębiorstwie są: kontrola przechowywania cennych przedmiotów; monitorowanie zgodności z normami zużycia materiałów i ustalonych norm rezerwów; kontrola poprawności ocen i racjonalne wykorzystanie materiałów produkcji.

Ponadto głównymi źródłami informacji dla prowadzenia kontroli zapasów produkcyjnych są: faktury za towar, rozszczenia, listy przewozowe, karty ograniczające; dokumenty towarzyszące i dokumenty rozliczeniowe dostawców, instrukcje, księgi rejestracji poleceń; zgłoszenia celne; świadectwa odbioru materiałów (jeżeli jakość i liczba osób, które wpłynęły do magazynu, nie odpowiadają danym z dokumentów towarzyszących lub materiały dostarczone bez dokumentów); dokumenty uzasadniające cenę zakupu i wartość początkową zapasów; materiały inwentarza (zamówienia inwentaryzacyjne, ewidencja zapasów, świadectwa kontroli kontrolnych przedmiotów wartościowych, pisemne wyjaśnienia osób odpowiedzialnych, protokoły z posiedzeń komisji inwentaryzacyjnych) obliczenia strat naturalnych, akty psucia się; karty ewidencyjne magazynowe (dla każdego numeru nomenklatury) raporty materiałowe; czasopisma, warranty; główne książki; formularze sprawozdawcze.

Podczas dokonywania kontroli zapasów produkcyjnych należy sprawdzić obecność dokumentacji w dziale personalnym przedsiębiorstwa w zakresie selekcji, zatrudniania i zwalniania osób odpowiedzialnych. Węglug danych książeczki pracy i spraw osobowych należy ustalić, czy nie mianują się na te stanowiska osoby, które w przeszłości zostały ukarane za przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czy zostało omówine ich mianowanie z głównym księgowym przedsiębiorstwa. Ponadto konieczne jest ustalenie, zawartego z takimi pracownikami pisemnych umów o pełnej odpowiedzialności finansowej. Podczas kontroli należy również sprawdzić czy osobom odpowiedzialnym materialnie przysługuje coroczne prawo do urlopu, spis przedmiotów wartościowych jest przeprowadzany podczas transferu do osób, tymczasowo zastępowany przez osoby odpowiedzialne materialnie. Na początku kontroli zapasów produkcyjnych konieczne jest

również sprawdzenie stanu magazynów, wyposażenie przechowywania cennych przedmiotów w odważniki, pojemniki pomiarowe i inne urządzenia pomiarowe. Magazyny powinny być wyposażone w regały i inne urządzenia magazynujące. Administrator powinien wziąć pod uwagę stan bezpieczeństwa przedsiębiorstwa i zgodność z systemem dostępu. Z powyższego można wywnioskować, że głównymi przyczynami nidoboru i kradzieży dóbr towarowo-materialnych są: brak technicznie uzasadnionej koncepcji poniesionych kosztów surowców i materiałów; spisanie na straty materiałów według zawyżzonych norm lub zamiana droższego surowca tańszym substytutem bez zaznaczenia tego w ewidencji księgowej; ponoszenie nieuzasadnionych oraz zbyt wysokich strat naturalnych i kosztów produkcji; przyjmowanie i wydawanie materiałów bez dokładnego ważenia, pomiaru, przeliczenia oraz technicznej oceny jakości; niedostateczna odpowiedzialność pracowników naczelnych dotycząca obowiązku prowadzenia we właściwym czasie dokumentacji o ponoszonych kosztach materiałów; zła organizacja prowadzenia rachunkowości w procesie produkcyjnym; niski poziom kontroli wewnątrz gospodarki. Ważnym elementem kontroli jest zabezpieczenie precyzyjnej limitacji wydawania materiałów i surowców dla wytworzenia produktów. Limity ustalają się zgdnie z naukowo uzasadnionymi normami ponoszenia kosztów, obszarem programu produkcyjnego, z uwzględnieniem pozostałych materiałów, nie zużytych na początku miesiąca. W celu sprawdzenia dóbr materialnych i wiarygodności danych ewidencyjnych podczas kontroli powinna przeprowadzać się inwentaryzacja materiałów i innych zapasów produkcyjnych.

Po zakończeniu inwentaryzacji kontroler musi sprawdzić jakość jej przeprowadzenia. Przy tym warto zwrócić uwagę na to, żeby koszt nadwyżek i nidoborów został podany odpowiednio do ich oceny, przedstawionej w registrach ewidencyjnych. Następnie trzeba przystąpić do kontroli poprawności przeprowadzenia obliczeń pozostałych materiałów i nidoboru wskutek przeceny.

Podczas kontroli należy sprawdzić zasadę przeceny zasobów materialnych. Jeśli przedsiębiorstwo przeprowadza comiesięczną doocenę materiałów, kontroler musi sprawdzić podstawy jej przeprowadzenia (nowe ceny w rachunkach dostawców albo zaświadczenia przedsiębiorstw-dostawców o nowych cenach na ich produkcję).

Na ostatnim etapie kontroli efektywności użycia zapasów materialnych warto wziąć pod uwagę możliwość późniejszego obniżenia kosztów materiałów i należności materialnych, niewykorzystanych w roku sprawozdawczym.

Całościowe oznajomienie się z wynikami kontroli jest bardzo ważnym etapem pracy, ponieważ na tym etapie są wyciągane odpowiednie wnioski i podejmowane decyzje dotyczące dostawy, pzechowywania oraz użycia materiałów, paliwa, części zapasowych, przedmiotów małowartościowych.

Dla zapobiegania wymienionych problemów organizacji i wprowadzenia kontroli zapasów

produkcyjnych zaproponowano zwrócić uwagę na następne kierunki ich rozwiązania: udoskonalenie systemu automatyzacji ewidencyjno-analitycznych działań w zarządzaniu zapasami produkcyjnymi oraz uzasadnienie racjonalnych metod przeprowadzenia inwentaryzacji zapasów produkcyjnych, ponieważ udane funkcjonowanie przedsiębiorstw zależy, przede wszystkim, nie tylko od doskonalenia wewnątrzgospodarczej działalności, również od tego, jaki jest rozwinięty system automatyzacji ich działalności; uzgodnienie mechanizmów ewidencji produkcyjnych zapasów księgowego i podatkowego; uzasadnienie systemu kontroli należności materialnych na opanowanie nowej techniki i technologii wytwarzania; wyraźna organizacja ewidencyjno-kontrolnych procedur ruchu zapasów przedsiębiorstw; wprowadzenie w przedsiębiorstwie informacyjnych technologii przetwarzania informacji ekonomicznych; zabezpieczenie precyzyjnego trybu postępowania, przechowywania kosztów surowców, materiałów i wyrobów kompletujących; wprowadzenie efektywnych form poprzedniej i potocznej kontroli dotrzymywania się normy zapasów i kosztów zasobów materialnych; racjonalizacja kształtu dokumentów, przepływu dokumentów oraz całego systemu załatwienia, rejestracji i przetwarzania dokumentów.

Jednak warto dodać, że dany proces zawiera szereg wad, prowadzących do obniżenia efektywności

działalności przedsiębiorstwa. Użycie wyżej opisanych kierunków udoskonalenia organizacji kontroli zapasów produkcyjnych pozwoli zwiększyć poziom efektywności działalności przedsiębiorstwa, zabezpieczyć jej ciągłość oraz unikanie strat materialnych.

Z powyższego można wywnioskować, że realizacja wymienionych kierunków udoskonalenia kontroli zapasów przez przedsiębiorstwo doprowadzi do znacznego podwyższenia efektywności jego działalności finansowo ekonomicznej. Rozwiązanie szeregu sprzecznych i dyskusyjnych kwestii dotyczących kontroli zapasów produkcyjnych na dzień dzisiejszy jest bardzo aktualne dla większości przedsiębiorstw i potrzebuje kolejnych badań.

Bibliografia

1. I. Kniaziuk, Aktualni problemy obliku vyrobnykh zapasiv na pidpriemstvakh Ukrainy, „Udoskonalennia obliku i analizu v systemi upravlinnia pidpriemstva”, № 2, 2015, s. 63-65.
2. L. Zelinska, Audyt vyrobnykh zapasiv ta analiz efektyvnosti yikh vykorystannia na pidpriemstvi, Chortkiw 2013, s. 107.
3. O. Kyrychenko, Suchasni problemy obliku vyrobnykh zapasiv ta shliakhy yikh vyrishennia, www.nbu.gov.ua, data odczytu (06 XII 2017).

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Заяць Т.А.

*доктор економічних наук, професор, завідувач відділу
Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України*

ACTUAL PROBLEMS OF EMPLOYMENT AND INCOME GENERATION OF RURAL POPULATION OF UKRAINE

Zaiats T.

*Dr. Sc. (Economics), Prof., Head of Department
Ptoukha Institute for Demography and Social Studies of the
National Academy of Sciences of Ukraine*

Анотація

Виявлено актуальні проблеми трансформації зайнятості, розвитку локальних ринків праці та формування стабільних джерел надходження доходів сільського населення в Україні. Визначено напрями модернізації цієї сфери в контексті завдань детінізації сільської економіки та муніципалізації поселенського розвитку.

Abstract

Actual problems of employment transformation, development of local labor markets and formation of stable sources of income of rural population in Ukraine are revealed. The directions of modernization of this sphere in the context of legalizations of the rural economy and the municipalization of settlement development are defined.

Ключові слова: зайнятість, детінізація доходів, особисті селянські господарства, населення, муніципалізація.

Keywords: employment, legalization of income, personal peasant farms, population, municipalization.

Трансформація природи і характеру відносин власності змінює соціальні параметри життєдіяльності сільського населення, насамперед рівень його життя, структуру зайнятості на джерела формування доходів. Будь-які економічні рішення, спрямовані на зміну базисних відносин на селі, істотно

впливають на основні характеристики зайнятості та трудових доходів сільського населення. Динамічні зміни їх загального рівня та структури по суті характеризують зрушення у специфіці сільськогосподарської діяльності, умовах проживання у сільській